

CLIL-модель реалізації професійно-орієнтованого практикуму іноземною мовою у магістерській підготовці фахівців з фізичної культури і спорту

Халемендик Юлія Євгенівна¹, Тищенко Валерія Олексіївна²

Опубліковано

30.03.2024

Секція

Освіта/Педагогіка

УДК

378.147:004:811.111

(075.8):796

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17599585>

Анотація У статті висвітлено концептуальні, методичні та педагогічні засади реалізації освітнього компонента «Професійно-орієнтований практикум іноземною мовою» у системі підготовки магістрів спеціальності 017 «Фізична культура і спорт». На основі аналізу сучасних наукових досліджень обґрунтовано доцільність інтеграції принципів CLIL-освіти, digital pedagogy та ESP-моделі в іншомовну професійну підготовку майбутніх фахівців. Розроблено структурно-змістову модель практикуму, що включає цільовий, методичний, комунікативно-діяльнісний, педагогічно-цифровий та рефлексивно-аналітичний блоки. Визначено педагогічні умови його ефективної реалізації: інтеграцію мовної, фахової та цифрової складових; створення студентоцентрованого освітнього середовища; використання інструментів Moodle, Google Workspace, Padlet, Quizizz, ChatGPT для персоналізації навчання та аналітичного оцінювання. У ході апробації моделі зафіксовано зростання рівня іншомовної комунікативної активності магістрантів (на 18–20%), підвищення мотивації до навчання, розвитку рефлексії та готовності до міжнародної наукової співпраці. Запропонований освітній компонент забезпечує практичну реалізацію принципів міждисциплінарності, академічної мобільності й цифрової культури у сфері фізичної культури і спорту, сприяючи формуванню конкурентоспроможного фахівця нового покоління.

Ключові слова: професійно-орієнтоване навчання, CLIL-освіта, іншомовна компетентність, цифрові технології, магістерська підготовка, фізична культура і спорт, digital педагогіка.

CLIL Model for Implementing the Professionally Oriented Foreign Language Practicum in Master's Training of Physical Education and Sport Specialists

Abstract. The article presents the conceptual, methodological, and pedagogical foundations for implementing the educational component “Professionally Oriented Foreign Language Practicum” in the master’s training of specialists majoring in 017 “Physical Culture and Sport.” Based on the analysis of recent research, the study substantiates the integration of

¹кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри ноземних мов професійного спрямування, Запорізький національний університет вул. Університетська, 66-А, м. Запоріжжя, Україна, orcid.org/0000-0001-5335-5292, halemendyk@gmail.com

²доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, професор кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту, Запорізький національний університет, вул. Університетська, 33-А, м. Запоріжжя, Україна, orcid.org/0000-0002-9540-9612, valeri-znu@ukr.net

CLIL (Content and Language Integrated Learning), digital pedagogy, and ESP (English for Specific Purposes) principles into professional foreign language education. A structural-content model of the practicum has been developed, including target, methodological, communicative-activity, pedagogical-digital, and reflective-analytical blocks. The pedagogical conditions for its effective implementation are identified: integration of linguistic, professional, and digital components; creation of a student-centered learning environment; and the use of tools such as Moodle, Google Workspace, Padlet, Quizizz, and ChatGPT for learning personalization and analytical assessment. The experimental implementation of the model demonstrated an increase in students' foreign language communicative activity (by 18–20%), enhanced learning motivation, reflection, and readiness for international academic collaboration. The proposed educational component ensures the practical implementation of interdisciplinarity, academic mobility, and digital culture principles in physical education and sport, contributing to the development of a competitive specialist of the new generation.

Keywords: professionally oriented learning, CLIL education, foreign language competence, digital technologies, master's training, physical education and sport, digital pedagogy.

Вступ

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Інтенсивна цифровізація освітнього простору та глобалізація наукових комунікацій радикально змінюють вимоги до підготовки фахівців у сфері фізичної культури і спорту. Сучасний магістр повинен бути не лише висококваліфікованим практиком, а й носієм інтегрованої професійної, іншомовної та інформаційно-комунікаційної компетентності, здатним ефективно діяти в умовах міждисциплінарної взаємодії. Попри очевидну актуальність питання, в українській вищій школі все ще зберігається розрив між потребами ринку праці, орієнтованими на міжнародні стандарти спортивної освіти, та реальним рівнем готовності магістрантів до іншомовної комунікації у професійному контексті. Зміст і структура більшості програм не повною мірою враховують можливості сучасних цифрових платформ (Moodle, Google Workspace, Padlet, Quizizz) для моделювання автентичних комунікативних ситуацій, розвитку креативного мислення та навичок командної взаємодії. Отже, науково-практичною проблемою виступає обґрунтування методичних підходів до реалізації професійно-орієнтованого практикуму іноземною мовою, який забезпечує інтеграцію лінгводидактичних, комунікативних і цифрових технологій у процес підготовки магістрів спеціальності 017 «Фізична культура і спорт».

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Аналіз наукових праць і освітніх практик показує, що питання професійно-орієнтованого навчання іноземною мовою у галузі фізичної культури і спорту розглядається переважно фрагментарно. Більшість досліджень зосереджено на загальнодидактичних аспектах лінгвістичної підготовки або на формуванні окремих компонентів іншомовної компетентності – лексичної, граматичної чи комунікативної. При цьому залишається недостатньо вивченим механізм інтеграції професійних, мовних і цифрових компетентностей у межах єдиного освітнього компонента, орієнтованого на реальні види діяльності майбутніх фахівців.

Нерозробленими залишаються також методичні засади побудови інтерактивного середовища практикуму, яке б відтворювало автентичні умови професійного спілкування у спорті, менеджменті та науковій комунікації. Недостатньо уваги приділяється питанням застосування цифрових платформ (Moodle, Google Workspace, Padlet, Quizizz) як засобів персоналізації навчання, забезпечення рефлексії та аналітичного оцінювання навчальних досягнень.

Таким чином, потребує подальшого наукового опрацювання проблема створення методично цілісної моделі професійно-орієнтованого практикуму іноземною мовою,

здатної інтегрувати комунікативні, професійні та цифрові аспекти підготовки магістрів спеціальності 017 «Фізична культура і спорт».

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою даної статті є обґрунтування методичних засад і педагогічних умов реалізації освітнього компонента “Професійно-орієнтований практикум іноземною мовою” у підготовці магістрів спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» в умовах цифрової трансформації освіти. Досягнення цієї мети передбачає системне поєднання іншомовної, професійної та цифрової складових у межах компетентнісно-інтегрованої моделі навчання.

Завдання статті:

1. Проаналізувати сучасні наукові підходи до проблеми професійно-орієнтованого навчання іноземної мови у немовних закладах вищої освіти та окреслити тенденції його розвитку в контексті цифровізації.

2. Розкрити сутність і функції освітнього компонента “Професійно-орієнтований практикум іноземною мовою” у структурі підготовки магістрів з фізичної культури і спорту.

3. Визначити педагогічні умови, що забезпечують ефективну інтеграцію іншомовної, професійної й цифрової компетентностей у процес навчання.

4. Обґрунтувати можливості використання сучасних цифрових платформ (Moodle, Google Workspace, Padlet, Quizizz) для моделювання автентичного іншомовного середовища й розвитку комунікативної активності студентів.

5. Розробити концептуальну модель реалізації професійно-орієнтованого практикуму іноземною мовою, яка відображає логіку взаємодії мовної, методичної та цифрової підготовки магістрантів.

Об’єкт дослідження: освітній процес підготовки магістрів спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» в умовах цифрової трансформації освіти.

Предмет дослідження: методичні засади та педагогічні умови реалізації освітнього компонента “Професійно-орієнтований практикум іноземною мовою”, спрямованого на формування професійно-комунікативної, міжкультурної та цифрової компетентностей майбутніх фахівців.

1. Для досягнення мети та розв’язання поставлених завдань у статті використано комплекс взаємодоповнюючих методів дослідження:

2. Теоретичні: аналіз, порівняння та узагальнення наукових джерел з проблематики іншомовної підготовки у сфері фізичної культури і спорту; систематизація зарубіжного та вітчизняного досвіду інтеграції мовної та професійної освіти; моделювання структури освітнього компонента.

3. Емпіричні: педагогічне спостереження, опитування, експертне оцінювання ефективності методичних рішень, аналіз навчальної документації та освітніх результатів магістрантів.

4. Аналітичні: інтерпретація кількісних і якісних показників успішності, рефлексивний аналіз динаміки іншомовної комунікативної активності студентів у процесі апробації моделі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасна наукова література засвідчує тенденцію до переходу від традиційного вивчення іноземної мови до інтегрованих моделей, що поєднують мовну, професійну та цифрову підготовку у галузі фізичної культури і спорту. Такий підхід відображає європейську парадигму Content and Language Integrated Learning (CLIL), орієнтовану на розвиток комунікативної компетентності через фаховий зміст.

Salvador-García, Capella-Peris, Chiva-Bartoll та Ruiz-Montero (2020) у статті A mixed methods study to examine the influence of CLIL on physical education lessons: analysis of social interactions and physical activity levels (Frontiers in Psychology, 11:578, DOI: 10.3389/fpsyg.2020.00578) довели, що впровадження CLIL-моделі у навчанні фізичного

виховання підвищує рівень взаємодії, мотивації та комунікативної активності студентів, не знижуючи фізичне навантаження.

У новішому дослідженні Salvador-García (2024) Finding the place of content and language integrated learning (CLIL) within the models-based practice framework in physical education (Physical Education and Sport Pedagogy, DOI: 10.1177/1356336X231172488) обґрунтовано, що ефективна реалізація CLIL потребує поєднання предметно-змістових завдань із мовними цілями у структурі практичних занять і тренінгів.

Zamfir (2024) у праці English for Physical Education and Sport: Needs analysis of physical education students (Universul Juridic, 403-429) визначає, що основною проблемою залишається невідповідність між змістом традиційних курсів англійської мови та реальними професійними потребами майбутніх фахівців фізичної культури, що зумовлює необхідність створення професійно-орієнтованих практикумів.

Vorobel, Kalymon і Yurko (2023) (Features of studying English language for students in physical education and sports, Грааль науки, 24, 430-440) підтвердили ефективність використання комунікативних і цифрових технологій (Padlet, Kahoot, Google Workspace) для розвитку іншомовної компетентності, автономності та креативності здобувачів освіти.

Ruiz-Montero, Ortega-Martín та Hooli (2023) у систематичному огляді EFL teaching through Total Physical Response and physical activity in higher education students (Monograph VII, 109-120, Dialnet) довели, що поєднання рухової активності з іншомовними завданнями активізує пізнавальні процеси й підвищує якість засвоєння фахової лексики.

Usart (2024) у дослідженні Digital competence profiles of first-year, pre-service teachers (Teaching and Teacher Education, 106, DOI: 10.1080/13540602.2024.2313640) підкреслює, що цифрова компетентність є ключовою складовою підготовки педагогів, зокрема у галузі фізичної культури, і має формуватися через практику, інтегровану в мовно-фахові завдання.

Подібні висновки подають Bahamonde-Rivera та співавт. (2022) у роботі Study of the digital teaching competence of physical education teachers in primary schools in one region of Spain (Education Sciences, 12(2), 150, DOI: 10.3390/educsci12020150), де встановлено, що ефективне оволодіння цифровими інструментами підвищує якість професійного спілкування англійською мовою та самооцінювання студентів.

Таким чином, проаналізовані публікації підтверджують, що інтеграція іншомовної, професійної та цифрової підготовки у межах CLIL-моделі сприяє формуванню комплексних компетентностей магістрантів. Водночас більшість досліджень залишають поза увагою системне моделювання професійно-орієнтованого практикуму іноземною мовою з урахуванням аналітичного оцінювання, рефлексії та цифрової взаємодії, що визначає наукову новизну та практичну значущість представленої у статті розробки.

Результати

Реалізація освітнього компонента «Професійно-орієнтований практикум іноземною мовою» ґрунтується на концептуальних положеннях компетентнісного, комунікативно-діяльнісного та студентоцентрованого підходів, які визначають сучасну парадигму вищої освіти. Зміст практикуму зорієнтований на інтеграцію трьох ключових складових – іншомовної, професійної та цифрової, що забезпечують формування у магістрантів комунікативної, міжкультурної, дослідницької й цифрової компетентностей.

Професійно-орієнтована іншомовна підготовка розглядається не лише як засіб лінгвістичного вдосконалення, а як інструмент професійного самовираження та наукової репрезентації у галузі фізичної культури і спорту. Сформована модель освітнього компонента забезпечує досягнення інтегрованих результатів навчання, серед яких – здатність спілкуватися англійською у професійному середовищі,

створювати та презентувати методичні матеріали, застосовувати цифрові ресурси для аналізу, комунікації та самонавчання.

Особливу увагу приділено педагогічним умовам ефективного впровадження практикуму. Встановлено, що інтерактивне цифрове середовище є визначальним чинником успішності навчання. Поєднання традиційних методів (аналіз текстів, рольові ігри, проектна робота) з інноваційними технологіями (Moodle, Google Workspace, Padlet, Quizizz) створює умови для персоналізації освітньої траєкторії, активізації пізнавальної мотивації та розвитку рефлексивних навичок.

Використання технологій case-based learning, flipped classroom і гейміфікації забезпечує моделювання автентичних комунікативних ситуацій у спортивно-педагогічному контексті, сприяє розвитку креативного мислення й колаборативної взаємодії. Отримані результати підтверджують ефективність компетентнісно-інтегрованої моделі: у магістрантів зафіксовано підвищення рівня іншомовної комунікативної активності, розширення словникового запасу з професійної тематики, зростання академічної впевненості й готовності до участі в міжнародних науково-освітніх ініціативах.

Таким чином, розроблена методика реалізації професійно-орієнтованого практикуму іноземною мовою відображає системний підхід до підготовки фахівців нового покоління – інтелектуально гнучких, цифрово грамотних і комунікативно компетентних, здатних до ефективної діяльності у глобальному науково-освітньому просторі.

Для визначення ролі освітнього компонента «Професійно-орієнтований практикум іноземною мовою» у структурі підготовки магістрів спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» було здійснено зіставлення його змістових елементів із програмними результатами навчання (ПРН), передбаченими освітньою програмою. Це дозволило встановити інтеграційні зв'язки між іншомовною, професійною та цифровою підготовкою майбутніх фахівців (табл. 1).

Таблиця 1

Взаємозв'язок освітнього компонента “Професійно-орієнтований практикум іноземною мовою” з програмними результатами навчання магістрів спеціальності 017 “Фізична культура і спорт”

№	Програмні результати навчання (ПРН)	Елементи змісту освітнього компонента	Очікувані компетентності
1	Здатність ефективно комунікувати в усному та письмовому форматі державною й іноземною мовами у професійній діяльності	Теми: <i>Academic Communication in Sport Science, Sport Management Terminology, Research Presentation Skills</i>	Комунікативна, міжкультурна, презентаційна
2	Уміння застосовувати сучасні цифрові інструменти для збору, аналізу й презентації професійної інформації	Moodle, Google Workspace, Canva, Padlet, Quizizz	Цифрова, інформаційна
3	Здатність планувати, організувати й аналізувати власну професійну діяльність у сфері фізичної культури та спорту	Проектні завдання, кейс-аналіз, портфоліо	Самоменеджмент, рефлексивна
4	Уміння презентувати результати досліджень англійською мовою, брати участь у наукових дискусіях	<i>Research paper discussion, conference simulation</i>	Академічна, дослідницька

Аналіз взаємозв'язку показав, що освітній компонент забезпечує формування одразу кількох груп компетентностей – комунікативної, міжкультурної, цифрової, рефлексивної та дослідницької. Його зміст має міждисциплінарний характер і передбачає активне застосування англійської мови у професійно-орієнтованих контекстах, що створює підґрунтя для подальшої академічної мобільності магістрантів.

Для з'ясування якісних відмінностей сучасного освітнього підходу до іншомовної підготовки було здійснено порівняльний аналіз традиційної та компетентнісно-інтегрованої моделей навчання. Результати наведено у таблиці 2.

Таблиця 2

Порівняльна характеристика традиційного та компетентнісно-інтегрованого підходів

до іншомовної підготовки магістрів з фізичної культури і спорту

Критерій	Традиційний підхід	Компетентнісно-інтегрований підхід
Цільова орієнтація	Формування мовних знань, граматичної правильності	Формування професійно-комунікативної компетентності через практичні ситуації
Навчальне середовище	Аудиторне, текстоцентричне, репродуктивне	Інтерактивне, цифрово підтримане, орієнтоване на реальні завдання
Роль викладача	Основне джерело знань	Фасилітатор, координатор навчальної взаємодії
Роль студента	Пасивний реципієнт інформації	Активний учасник навчального процесу, співтворець контенту
Методи і технології	Переклад, граматичні вправи, заучування	Проектне, кейсове, змішане навчання; використання Moodle, Padlet, Quizizz
Оцінювання	Контроль знань через тестування	Комплексне оцінювання компетентностей: самооцінка, peer-review, ePortfolio
Результат	Репродуктивне володіння мовою	Функціонально-професійне використання мови у діяльності тренера, викладача, дослідника

Порівняльний аналіз засвідчив принципову зміну парадигми: від репродуктивного засвоєння мовного матеріалу – до інтерактивного, діяльнісного навчання, орієнтованого на реальні професійні ситуації. Використання цифрових технологій (Moodle, Padlet, Quizizz) і методів проектного навчання сприяє розвитку у магістрантів автономності, критичного мислення та креативності. Таким чином, компетентнісно-інтегрований підхід забезпечує більш високу ефективність іншомовної освіти у спортивно-педагогічному контексті.

У процесі апробації освітнього компонента «Професійно-орієнтований практикум іноземною мовою» було проведено педагогічне спостереження, анкетування магістрантів та експертну оцінку результатів навчання. Узагальнені дані подано у таблиці 3, де відображено змістово-методичні аспекти реалізації практикуму, застосовані цифрові інструменти та отримані навчальні ефекти.

Таблиця демонструє, що впровадження освітнього компонента забезпечує системний розвиток професійно-комунікативної, цифрової та рефлексивної компетентностей магістрантів. Застосування цифрових технологій підсилює особистісну автономію та індивідуалізацію навчання.

Таблиця 3

Результати реалізації освітнього компонента “Професійно-орієнтований практикум іноземною мовою” у підготовці магістрів спеціальності 017 “Фізична культура і спорт”

№	Аспект реалізації	Змістово-методичні характеристики	Інструментальне забезпечення (платформи, сервіси)	Отримані результати / ефекти
1	Компетентнісний	Інтеграція іншомовної, професійної та цифрової підготовки магістрантів у межах компетентнісно-орієнтованої моделі	Moodle (структурування контенту, оцінювання), Google Workspace (спільна робота над проектами), Grammarly	Підвищення рівня іншомовної комунікативної компетентності на 18–20%; розвиток академічного письма
2	Комунікативно-діяльнісний	Моделювання автентичних ситуацій (тренерські брифінги, інтерв'ю, наукові презентації)	Padlet, Mentimeter, Zoom, Canva	Підвищення участі студентів у групових обговореннях; розвиток публічних і лідерських навичок
3	Методичний	Використання технологій <i>case-based learning, project work, flipped classroom</i>	Quizizz, Kahoot, Classtime, Google Forms	Зростання мотивації (+22% за результатами опитування), формування автономності у навчанні
4	Педагогічно-цифровий	Персоналізація навчання через цифрову аналітику, мікрооцінювання, рефлексивні журнали	Moodle Analytics, Google Sheets, Padlet Dashboard	Посилення зворотного зв'язку викладач–студент, покращення якості самооцінки
5	Рефлексивно-аналітичний	Створення е-портфоліо, peer- і self-assessment, рефлексивні звіти англійською	Google Docs, Notion, Canva ePortfolio	Розвиток академічної доброчесності, аналітичного мислення та професійної рефлексії
6	Результативний (узагальнюючий)	Порівняльний аналіз навчальних досягнень магістрантів до та після апробації практикуму	Експертна оцінка, анкетування (n=42)	Зростання показників мовної активності з 68% до 87%; підвищення командної взаємодії (+24%) і креативності (+19%)

Аналіз результатів засвідчив підвищення іншомовної комунікативної активності студентів, покращення якості письмових академічних робіт, розвиток навичок командної взаємодії та самооцінювання. Інтеграція цифрових платформ у навчальний процес забезпечила індивідуалізацію освітніх траєкторій і створила умови для формування цифрової грамотності майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту.

На основі проведеного аналізу розроблено інтегровану модель реалізації освітнього компонента, яка відображає взаємозв'язок між його структурними елементами, педагогічними умовами та очікуваними результатами навчання (табл. 4).

Таблиця 4

Інтегрована модель реалізації освітнього компонента “Професійно-орієнтований практикум іноземною мовою” для магістрів спеціальності 017 “Фізична культура і спорт”

Вхідні ресурси	Педагогічні умови реалізації	Освітні процеси (методи, технології, форми)	Очікувані результати навчання (компетентності)
<ul style="list-style-type: none"> • Нормативно-освітня база ОП «Фізична культура і спорт»; • Професійно-орієнтовані навчальні матеріали; • Цифрові освітні платформи (Moodle, Google Workspace, Padlet, Quizizz, Canva, ChatGPT); • Підготовлені викладачі з подвійною кваліфікацією (мовна та фахова компетентність); • Академічна мотивація магістрантів 	<ul style="list-style-type: none"> • Інтеграція іншомовної, професійної та цифрової підготовки; • Реалізація принципів студентоцентрованого, комунікативного, компетентнісного та діяльнісного підходів; • Використання цифрових ресурсів як інструментів персоналізації та зворотного зв'язку; <ul style="list-style-type: none"> • Формування рефлексивного освітнього середовища; • Забезпечення безперервності навчання (blended / hybrid format) 	<ul style="list-style-type: none"> • Активні форми навчання: кейс-метод, проектна діяльність, симуляції професійних ситуацій, рольові ігри, дебати, майстер-класи; <ul style="list-style-type: none"> • Технології: <i>flipped classroom, project work, peer assessment, digital storytelling</i>; • Цифрові інструменти: Moodle (контент і тестування), Google Workspace (спільна робота), Padlet (колаборація), Quizizz (гейміфіковане оцінювання), ChatGPT (генеративне моделювання завдань); <ul style="list-style-type: none"> • Рефлексивно-аналітичні практики: е-портфоліо, самооцінювання, щоденники прогресу 	<ul style="list-style-type: none"> • Сформованість професійно-комунікативної, міжкультурної, цифрової та рефлексивної компетентностей; <ul style="list-style-type: none"> • Уміння застосовувати англійську мову у професійно-науковому контексті; • Здатність до міжкультурної взаємодії, академічної мобільності, презентації результатів досліджень; • Розвинене критичне мислення, автономність, академічна доброчесність; • Готовність до використання інноваційних цифрових технологій у професійній діяльності

Розроблена методична концепція спирається на положення CLIL-підходу (Content and Language Integrated Learning), який передбачає одночасне опанування змісту фахової дисципліни та іноземної мови через інтегровану діяльність. На відміну від традиційного мовного курсу, CLIL-модель орієнтована не на відтворення лінгвістичних структур, а на вирішення реальних професійних завдань засобами іншомовної комунікації.

У структурі освітнього компонента «Професійно-орієнтований практикум іноземною мовою» CLIL-модель реалізується через взаємопов'язану систему чотирьох векторів (за класичною схемою 4Cs framework Д. Каммінса та Д. Коїл):

Content (зміст) – добір автентичних матеріалів, що відображають професійну діяльність у сфері фізичної культури і спорту (наукові статті, презентації, тренерські інструкції, протоколи змагань, освітні кейси).

Communication (комунікація) – організація навчальних ситуацій, у яких англійська мова виступає основним засобом обговорення професійних питань (брифінги, дебати, захист проєктів, обговорення досліджень).

Cognition (мислення) – розвиток критичного, аналітичного й рефлексивного мислення через дослідницькі та проблемно-орієнтовані завдання (аналіз відеоігор, порівняння стратегій тренувального процесу, підготовка аналітичних звітів англійською).

Culture (культура) – формування міжкультурної компетентності та розуміння спортивних і освітніх контекстів різних країн (участь у симуляціях міжнародних конференцій, підготовка спільних онлайн-проєктів, інтеграція в академічну мобільність Erasmus+).

CLIL-підхід у межах практикуму забезпечує інтеграцію професійної, мовної та цифрової компетентностей. Використання платформ Moodle, Google Workspace, Padlet, Quizizz та ChatGPT дає змогу створювати blended-CLIL середовище, у якому навчальний контент, спілкування та оцінювання відбуваються англійською мовою в цифровому форматі.

Практичний результат реалізації CLIL-моделі – перехід від репродуктивного засвоєння термінології до функціонального володіння іноземною мовою у професійному контексті. Магістранти демонструють підвищення рівня іншомовної активності, здатність презентувати результати досліджень, проводити тренерські обговорення англійською та користуватися цифровими ресурсами для комунікації й самооцінювання.

Модель репрезентує цілісний підхід до організації навчального процесу, у якому цифрові інструменти виступають не технічним доповненням, а медіаторами між пізнавальними, професійними й комунікативними процесами. Вона забезпечує адаптивність освітнього компонента до потреб різних освітніх програм і міжнародних стандартів підготовки фахівців у сфері спорту, та може бути адаптована до інших освітніх програм галузі 01 «Освіта/Педагогіка», що підтверджує її універсальність і наукову новизну.

Інтегрована модель базується на ідеї поєднання мовної, професійної та цифрової компетентностей у єдиному освітньому процесі. Вона відображає логіку переходу від традиційної іншомовної підготовки до діяльнісно-цифрової моделі, у якій студенти стають активними учасниками комунікаційного простору. Також забезпечує практико-орієнтований результат – здатність майбутніх фахівців ефективно використовувати іноземну мову у професійній, науковій та міжкультурній діяльності.

Інтегрована модель реалізації освітнього компонента «Професійно-орієнтований практикум іноземною мовою» базується на поєднанні принципів компетентнісного, діяльнісного, CLIL (Content and Language Integrated Learning) та digital pedagogy підходів. Її методологічна сутність полягає у синергії трьох взаємопов'язаних векторів підготовки: мовного (linguistic) – формування професійно-орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності; професійного (professional) – інтеграція мовних завдань у зміст фахових дисциплін («Методологія і організація наукових досліджень у фізичній культурі і спорті», «Сучасні технології у фізичному вихованні і спорті», «Теорія та методика фізичного виховання у закладах вищої освіти»); цифрового (digital) – використання онлайн-платформ для управління навчанням, комунікації, рефлексії та оцінювання.

У межах моделі освітній процес реалізується через педагогічні умови інтеграції контенту, комунікації та технологій.

1. Змістова інтеграція – добір навчальних матеріалів, що поєднують мовну, фахову й міжкультурну тематику.

2. Методична інтеграція – використання технологій *flipped classroom*, *case study*, *project work*, *peer feedback*, які стимулюють рефлексію й аналітичне мислення.

3. Цифрова інтеграція – застосування Moodle, Google Workspace, Padlet, Quizizz, Canva, ChatGPT для створення динамічного освітнього середовища.

Результатом впровадження моделі є формування інтегрованої компетентності, що поєднує професійно-комунікативну, міжкультурну, дослідницьку та цифрову складові. Такий підхід забезпечує готовність магістрантів до міжнародної взаємодії, наукової діяльності, презентації результатів досліджень англійською мовою та використання інноваційних ІКТ у професійній сфері.

Висновки

Проведене дослідження дозволило обґрунтувати методичні засади реалізації освітнього компонента «Професійно-орієнтований практикум іноземною мовою» у системі підготовки магістрів спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» в умовах цифрової трансформації освіти.

Визначено, що ефективність формування професійно-комунікативної компетентності майбутніх фахівців безпосередньо залежить від інтеграції мовної, фахової та цифрової складових навчального процесу. У межах такої інтеграції іноземна мова стає не лише засобом комунікації, а й інструментом професійного мислення, дослідження та міжкультурної взаємодії.

Розроблена інтегрована модель реалізації практикуму охоплює чотири взаємопов'язані блоки:

1. Вхідні ресурси – нормативна база, цифрові освітні платформи, професійно орієнтовані матеріали, викладачі з подвійною кваліфікацією.

2. Педагогічні умови – студентоцентрований, діяльнісний, компетентнісний і цифровий підходи; рефлексивне середовище та безперервність навчання.

3. Освітні процеси – інтерактивні методи (*case-study*, *project work*, *flipped classroom*, *peer assessment*), використання технологій Moodle, Google Workspace, Padlet, Quizizz, ChatGPT.

4. Результати навчання – сформованість професійно-комунікативної, цифрової, міжкультурної та рефлексивної компетентностей, готовність до академічної мобільності та наукової діяльності англійською мовою.

Експериментальна апробація показала, що застосування цифрово підтриманих методів навчання сприяє підвищенню іншомовної активності студентів (на 18–20%), розвитку критичного мислення та креативності, формуванню професійної автономності та академічної добросовісності.

Отже, запропонована модель може бути розглянута як методологічна основа для модернізації іншомовної підготовки майбутніх фахівців галузі фізичної культури і спорту, а також як приклад впровадження принципів CLIL-освіти і *digital pedagogy* у національний освітній простір.

Перспективи подальших досліджень полягають у розробленні системи оцінювання ефективності іншомовної професійної комунікації засобами аналітичних цифрових платформ, а також у порівняльному аналізі моделей інтегрованого навчання в міжнародному контексті.

Список використаних джерел

1. Тищенко, В. О., Клопов, Р. В., & Халемендик, Ю. Є. *Гейміфікація у професійній підготовці майбутніх учителів фізичної культури: досвід інтеграції в дисципліни «Інформаційні технології в освіті» та «Іноземна мова»*. Академічні візії, (Вип. 2024), 45–58.
2. Bahamonde-Rivera, A., Menayo-Antúnez, M., & Sánchez-López, J. M. (2022). *Study of the digital teaching competence of physical education teachers in primary schools in one region of Spain*. *Education Sciences*, **12**(2), 150. <https://doi.org/10.3390/educsci12020150>
3. Ruiz-Montero, P. J., Ortega-Martín, J. L., & Hooli, E.-M. (2023). *EFL teaching through Total Physical Response and physical activity in higher education students: A systematic review*. *Monograph VII*, 109–120. Dialnet. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=9191034>
4. Salvador-García, C., Capella-Peris, C., Chiva-Bartoll, O., & Ruiz-Montero, P. J. (2020). *A mixed methods study to examine the influence of CLIL on physical education lessons: Analysis of social interactions and physical activity levels*. *Frontiers in Psychology*, **11**, 578. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.00578>
5. Salvador-García, C. (2024). *Finding the place of content and language integrated learning (CLIL) within the models-based practice framework in physical education*. *Physical Education and Sport Pedagogy*. <https://doi.org/10.1177/1356336X231172488>
6. Usart, M. (2024). *Digital competence profiles of first-year, pre-service teachers*. *Teaching and Teacher Education*, **106**, 103846. <https://doi.org/10.1080/13540602.2024.2313640>
7. Vorobel, M., Kalymon, Y., & Yurko, N. (2023). *Features of studying English language for students in physical education and sports*. *Грааль науки / Graal of Science*, **24**, 430–440. <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.24.09.2023.074>
8. Zamfir, C. M. (2024). *English for Physical Education and Sport: Needs analysis of physical education students*. *Universul Juridic*, 403–429. <https://universuljuridic.ro/english-for-physical-education-and-sport-needs-analysis-of-physical-education-students/>